

Ammatillisten vuosityöaika

Markku Perttunen OAJ

Taustaa

taustaa

VUOSITYÖAIKA

- Vanha lainsäädäntö
 - Nuorisoasteen koulutus -> Nuorisoasteen sopimukset
 - Aikuiskoulutus -> Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten sopimukset
- Ammatillinen reformilainsäädäntö (1.1.2018)
 - Yksi lainsäädäntö koko ammatilliseen koulutukseen -> mitä sopimusta noudatetaan?
 - Uusi yhteinen sopimus, joka koskee kaikkia opettajia
- Opettajan muuttunut/muuttuva työnkuva

Ammatillisten oppilaitosten vuosityöaikasopimus

- Pakottavat sopimusmääräykset
- OVTES: Osio C Liite 1
- AVAINOTES: Osio C Liite 10

Käyttöönotto

- 1.8.2018, 1.1.2019, 1.8.2019, 1.1.2020 tai 1.8.2020
- Vuosityöaikasopimukseen siirtymiseen asti noudatetaan nykyisiä palvelussuhteen ehtoja
- Opinto-ohjaajat voidaan ottaa järjestelmään myöhemmin, viimeistään 1.8.2020

Soveltamisala

- Uuden OVTES 2018 – 2019 C liitteen 1 määräyksiä sovelletaan ammatillisten oppilaitosten opetushenkilöstöön
 - Korvaa OVTES:n nykyiset C yhteisen osan ja liitteet 4 – 9 sekä E osion
 - AVAINOTES: Ns. puhtaissa ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa voi edelleen käyttää Osion E sopimusmääräyksiä
- Rehtoreihin ja apulaisrehtoreihin ei sovelleta vuosityöaikajärjestelmää vaan uuden liitteen yhteisiä määräyksiä (samat kuin entisessä C osion yhteisessä osassa)
- Uutta liitettä ei sovelleta OVTES A 52 § 3 mom. mukaisiin yhteispäätoimisiin tuntiopettajiin
- Musiikkialan perustutkintokoulutuksessa opettajien palvelussuhteen ehdot määräytyvät edelleen F liitteen 10 mukaan

Suunnitteluvuosi

- Suunnitteluvuosi voi olla lukuvuosi (1.8.-31.7.) tai kalenterivuosi (1.1.-31.12.)
- Suunnitteluvuoden aikana toteutuu
 - Koko työaika
 - Kaikki vapaajaksot
 - Jne.
 - Seuraavalle suunnitteluvuodelle ei siirry mitään
- Seuraava suunnitteluvuosi lähtee aina nolatilanteesta joka suhteessa

TYÖAIKA

Opettajan työaika

- Kokoaikaisen opettajan vuosityöaika on 1500 h/vuosi, joka jakaantuu
 - Sidottuun työaikaan
 - Aika ja/tai paikka on sidottu
 - Määritellään työtehtävät
 - Sitomattomaan työaikaan (vähintään 25 % pääsääntönä)
 - Työaika, jonka osalta opettaja itse päättää työn tekemisen ajan ja paikan
 - Määritellään työtehtävät
 - Säätelämättömään työaikaan
 - Työaika ei jaeta sidottuun ja sitomattomaan
- Työaika voi liukua 1500–1700 tunnin välillä työnantajan päätöksellä
- 1700 työtunnin ylitys edellyttää opettajan suostumusta
- Työaika jakaantuu noin 40 kalenteriviikolle
- Opettajan työaika on keskimäärin 37,5 h/vk

Tehtävät, joissa ei ole sidotun tai sitomattoman määrittelyä (ns. sääntelemättömät tehtävät)

- Opettajan työaikasunnitelmassa voi olla tehtäviä, joiden osalta määritellään vain työaika, eikä sidotun ja sitomattoman työajan osuuksia tarvitse erikseen määritellä
- Tällaisia ns. sääntelemättömiä tehtäviä voivat olla
 - esimiestyö/tiimivastaavan tehtävät
 - hanke- ja kehittämistyö
 - vastuutehtävät (esim. urakointitöiden vastaava johtaja, laatuvaastaava)
 - sidosryhmäyhteistyö
 - oman osaamisen kehittäminen

Opettajan työaika

1700 h ja yli
Edellyttää
sopimista

50 %:lla korotettu
tuntipalkka per tunti

Vaihtelu 1500-
1700 h
työnantajan
direktiolla

Yksinkertainen
tuntipalkka per tunti

Vuosityöaika
1 500 h

Aikaan ja/tai
paikkaan
sidottu työaika

Sitoma
ton
työaik
a

Sään
tele
mätö
n
työai
ka

Sisältyy opettajan
kuukausipalkkaan

”Päivän juoksutus”

- Opettajalle resursoidaan tehtävään se työaika, joka tehtävän suorittamiseen kuluu
 - Esim. ohjaus/opetustapahtuma; opettajan työaika on eri asia kuin opiskelijan työaika
- Lyhyt tauko sidottujen työtehtävien välissä
 - Automaattisesti sidottua työaikaa
 - Opettajalla ei tosiasiallista mahdollisuutta poistua työpaikalta
 - Esim. 15 min tauko kahden sidotun työtehtävän välillä
- Pitkä tauko
 - Omaa aikaa
 - Opettajalla on tosiasiallinen mahdollisuus poistua työpaikalta
 - Esim. puolen tunnin ruokatauko

SIIRTYMINEN

SIIRTYMINEN

Siirtyminen

- Siirtyminen 1.8.
 - Vuosilomat
 - Kertymäkausi 1.4.-31.3.
 - Ennen siirtymistä voi pitää 20 päivää tai vähintään 65 % kertyneistä
 - Esim. täysi vuosilomaoikeus 38 päivää; ennen siirtymistä voi pitää 25 päivää
 - Työaika
 - Laskenta lähtee nolasta; vanhasta järjestelmästä ei siirry mitään

Siirtyminen

- Siirtyminen 1.1.
 - Vuosilomat
 - Kertymäkausi 1.4.-31.3.
 - Ennen siirtymistä voi pitää kesäaikana (2.5.-30.9.) 20 päivää tai 65 % kertyneistä JA 1.10.-31.12. vähintään puolet loppuista
 - Esim. täysi vuosilomaoikeus 38 päivää; kesäaikana 25 päivää ja 1.10.-31.12. seitsemän päivää
 - Työaika
 - Syyslukukauden OPV lasketaan opetusviikkojen kautta; kokonaistyöajassa työaika työviikkojen kautta
 - Ylitys/alitus voi siirtyä vuosityöaikaan; opetustunteihin lisätään sitomatonta työaikaa oman prosentin mukaisesti
 - Esim. 15 oppituntia; vuosityöajassa 20 työtuntia (25 % sitomatonta)

Erityismääräykset siirtyvillä opettajilla

- Sitomatonta työaikaa on vähintään 25 % lukuun ottamatta seuraavia tehtäviä:
 - Matemaattisten aineiden ja kielten opettajat: vähintään 30 %
 - Liiketalouden opettajat
 - Kirjanpidon, laskentatoimen ja taloushallinnon opettaja: vähintään 37 %
 - Ammatillisten teoria-aineiden opettaja: vähintään 34 %
 - Äidinkielen ja kauppakirjeenvaihdon/viestinnän opettaja: vähintään 43 %
 - Merenkulkualan opettajat
 - Merenkulun ja teknillisten aineiden opettaja: vähintään 30 %, työnopetuksessa vähintään 27 %
 - Navigointi- ja konevalvontaopetusta antava opettaja: vähintään 35 %
 - Kielten opettaja: vähintään 42 %
 - Muiden aineiden opettaja: vähintään 38 %
- Huom. kokeilijat:
 - Sosiaali- ja terveystieteiden opettajat heti 25 %
 - Matemaattiset aineet ja kielet virkasuhteen loppuun asti 30 %

Erityismääräykset siirtyvillä aikuiskoulutuskeskusten opettajilla ja opinto-ohjaajilla

- E-osion opettaja: sitomatonta työaikaa vähintään 17 %
- Opinto-ohjaaja: ei jakoa sidottuun ja sitomattomaan työaikaan

Erityismääräyksiä

Osiosta E siirtyvän opettajan erityismääräykset

- Mahdollisuus säilyttää vanha palkkatasonsa
- Sitomatonta työaikaa vähintään 17 %
- Vapaajaksoja 10 viikkoa vuodessa

Osion E opettaja

- OVTES:n E osion kokoaikainen opettaja (38 h 45 min) voi halutessaan säilyttää palkkatasonsa siirtyessään vuosityöaikajärjestelmään. Vastaava oikeus on myös osa-aikaisella opettajalla, jonka työsopimuksen mukaisen tai muuten vakiintuneen palkkatason säilyttäminen edellyttää yli 1500 tunnin vuosityöaikaa.
- Tällaisen E osion opettajan henkilökohtainen vuosityöaika on palkkatason mukaisessa suhteessa korkeampi kuin vuosityöajassa olevan kokoaikaisen (1500 tuntia/vuosi) opettajan työaika
- Opettajan keskimääräinen viikkotyöaika lasketaan opettajan henkilökohtaisesta vuosityöajasta

E-osion henkilökohtainen vuosityöaika

- **Opettajan henkilökohtainen vuosityöaika lasketaan sillä hetkellä, kun oppilaitos on siirtymässä vuosityöaikajärjestelmään**
 - Laskentaa ei tehdä enää myöhemmin uudelleen!
- **Opettajan henkilökohtaisen vuosityöajan laskentaa varten tarvitaan**
 - E-osion peruspalkka (kirjapalkka, joka sisältää palveluvuosien vaikutuksen palkkaan)
 - Varsinaiseen palkkaan kuuluvat lisät, jotka siirtyvät vuosityöaikaan
 - E-osion vähimmäispalkan ylitys
 - TVA-lisä
 - Henkilökohtainen lisä
 - Syrjäseutulisä
 - Rekrytointilisä
 - Siirtymäkauden lisä
 - Henkilökohtainen palkanlisä
 - Vuosityöajan peruspalkka (kirjapalkka, joka sisältää palveluvuosien vaikutuksen palkkaan)

Esimerkki: Henkilökohtainen vuosityöaika (alle 1700 tuntia)

- Opettaja on hinnoittelussa 43004004. Opettajan nykyinen peruspalkka on 3726,85 e/kk. Vuosisidonnaisia lisiä ei ole vielä kertynyt. Peruspalkan lisäksi maksetaan 100 euroa alarajan ylitystä. Varsinainen palkka on 3826,85 e/kk. Opettaja on töissä II kalleusluokassa.

Mikä on opettajan henkilökohtainen vuosityöaika?

- Opettaja on vuosityöajassa hinnoittelussa 41104001
- Peruspalkka vuosityöajassa on 3333,73 e/kk
- Henkilökohtainen lisä siirtyy mukaan vuosityöaikajärjestelmään (100e)
- Varsinainen palkka vuosityöaikajärjestelmässä on 3433,73 e/kk
- Henkilökohtainen vuosityöaika saadaan seuraavalla kaavalla:
 - $\text{Nykyinen varsinainen palkka} / \text{uusi varsinainen palkka} * 1500$; $3826,85 / 3433,73 * 1500 = 1671,73... = \mathbf{1672 \text{ tuntia}}$

HUOM! Tämä kaava ei toimi, jos opettajan henkilökohtainen vuosityöaika menee 1700 tunnin yli!

Opinto-ohjaajan työaika

- Kokoaikaisen opinto-ohjaajan vuosityöaika on 1500 tuntia vuodessa
 - Ei erikseen määriteltyä sitomatonta työaikaa
 - Kokoaikaisen opinto-ohjaajan työaika on keskimäärin 36,25 h/viikko eli keskimäärin 7,25 h/päivä
 - Uudet vuosityöaikajärjestelmään palkatut opinto-ohjaajat
 - Lukuvuotta lyhyemmät palvelussuhteet
- Kokoaikainen opinto-ohjaaja voi halutessaan valita 1575 tunnin henkilökohtaisen vuosityöajan
 - 1500 tunnin ylitys maksetaan työajan ylityskorvauksena
 - Keskimääräinen viikkotyöaika on 37,5 h/viikko eli 7,5 h/päivä
 - Ko. määräyksiä sovelletaan siirtyviin opinto-ohjaajiin niin kauan kuin he jatkavat vuosityöaikaan siirtymishetken viroissa tai tehtävissä

TYÖAIKASUUNNITELMA

AMETINNUKSIKAT

Työaikasunnitelma

- Opettajalle vahvistetaan ennen työvuoden alkua **työaikasunnitelma**, joka sisältää kaikki opettajan tehtävät
 - Resursointi todellisen työaikatarpeen mukaan = kaikki opettajan työtehtävät ja niihin varattu työaika
- Työnantaja vahvistaa työt päätehtävittäin (esimerkiksi opetus ja ohjaus, kehittämis- tai projektitehtävät, muut tehtävät,...)
- Kullekin päätehtävälle vahvistetaan siihen käytettävä työtuntimäärä
 - Työnantaja vahvistaa työhön käytettävän ajan.
- Vahvistettua työaikaa voidaan muuttaa

Työaikasuunnitelma

- Työaikasuunnittelun tavoitteena on, että henkilöstöä on työssä oikeaan aikaan oikea määrä siten, että toiminnalliset huiput ja hiljaiset hetket on huomioitu
- Työaikasuunnitelman laadinnassa huomioitavaa
 - Tehtävänkuvaa yksityiskohtaisempi tehtävien kohdentaminen ja painopistealueet
 - Määriteltävä, mille viikoille ja miten työaika sijoitetaan
 - Varauksien suuruus työnantajan päätettävissä
- Työaikasuunnitelman muuttaminen
 - Mikäli olennaisia muutoksia
 - Työn johtamisen väline

Työajan seuranta

- Seurataan sekä sidottua että sitomatonta työaika
- Työaikasuunnitelman ja sen seurannan avulla voidaan myös antaa opettajalle palautetta esimerkiksi esimiehen ja alaisen välisissä keskusteluissa työnantajan odotuksista sekä opettajan oman työn organisoimisesta ja tehostamisesta
- Opettaja tekee kutakin työtehtävää täsmälleen sen ajan, joka hänelle on siihen vahvistettu

Palkka

Палкка

Opettajan palkka

- Kokoaikaisen (1500 h) opettajan tehtäväkohtainen palkka on vähintään sopimuksen palkkaliitteen mukainen
- Palkkataso:
 - OVTES osio C liite 4 ammatillisten aineiden opettaja + 2,5 ylituntia
- 1500-1700 tunnin välillä palkka nousee samassa suhteessa kuin vuosityöaika
- 1700 tunnin ylittävältä osuudelta maksetaan 50 % korotettu tuntipalkka

Opettajan palkka

- Opettajan palkka I ja II kalleusluokassa ilmenee palkkaliitteestä. Palkkaliitteen peruspalkan euromäärään on laskettu mukaan palveluvuosien vaikutus palkkaan (0, 5, 8, 10, 15 tai 20 vuotta)
 - Palveluvuodet lasketaan edelleen A osion mukaisesti
 - Huom! Sote 15 vuoden lisä ja E-osio 8 vuoden lisä
- Opettajilla on neljä eri hinnoittelua
 - Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, soveltuva korkeakoulututkinto, insinööri tai rakennusarkkitehti, soveltuva opistoaste ja soveltuva muu tutkinto tai koulutus
 - Ei enää yhteisten aineiden hinnoittelua erikseen
- Opinto-ohjaajilla on jatkossakin kaksi eri hinnoittelua
 - Ylempi korkeakoulututkinto ja muu tutkinto
- Hinnoittelutunnusten numerokoodit muuttuvat vuosityöaikaan siirryttäessä

Opettajan palkka

- Varsinaisen palkan käsite OVTES A 21 §:n mukaan (1500 tuntia, ei työajan ylityksiä)
- OVTES:n mukainen tehtäväkohtainen palkanlisä ja henkilökohtainen lisä säilyvät ennallaan (voimassa olevilla euroilla)
 - Huom! Mahdolliset palkkausjärjestelmien uudistamiset/yhdenmukaistamiset kannattaa jättää syksyyn -18 (paikallinen järjestelyerä 1.1.2019)
- Siirtymäkauden lisä säilyy ennallaan
- Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio on 30 % opettajan tuntipalkasta (Liite 1 § 10)
 - Ei koske opinto-ohjaajia
- Lomarahana perustana oleva varsinainen palkka kerrotaan luvulla 0,8 (Avainta 0,9)

Työaika ja lisät

- Työajan ylitys -> 1700 h: tunnin hinta sama kuin perustyöstä
- 1700 h ylitys sovittaessa ja 50 % lisäkorvaus
- Yötyö (klo 22.00-07.00), viikonloput, arkipyhät, työpäivän ensimmäisestä sidotusta työtehtävästä kulunut vähintään kahdeksan tuntia
 - Epämukavan työajan lisä 50 % tuntipalkasta
 - Epämukavan työajan lisä maksetaan vain yhdellä perusteella

Vapaajakset

Vapaaajaksot

- Aikaa, jonne työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa
- Vapaaajaksot
 - Kesällä (2.5.-30.9.) kahdeksan viikkoa, korkeintaan kolmessa osassa
 - Muuna aikana neljä viikkoa, korkeintaan neljässä osassa
- Opinto-ohjaajat
 - Kesällä (2.5.-30.9.) viisi viikkoa, korkeintaan neljässä osassa; yhden pituus vähintään kolme viikkoa
 - Muuna aikana viisi viikkoa, enintään viidessä osassa
 - Yhden vapaaajaksoviikon siirtomahdollisuus
- Aikuiskoulutuskeskuksen sopimuksesta siirtyvät
 - Kesällä (2.5.-30.9.) kuusi viikkoa, korkeintaan neljässä osassa; yhden pituus vähintään kolme viikkoa
 - Muuna aikana neljä viikkoa, korkeintaan neljässä osassa

Vapaajaksojen vahvistamisajankohdat

Vapaajaksojen ajankohdat vahvistetaan seuraavasti

Lukuvuosijärjestelmässä:

- 02.05. - 31.07. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 31.03. mennessä
- 01.08. - 30.09. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 31.05. mennessä
- 01.10. - 01.05. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 30.09. mennessä

Kalenterivuosisijärjestelmässä:

- 01.01. - 01.05. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 30.11. mennessä
- 02.05. - 31.09. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 31.03. mennessä
- 01.10. - 31.12. välisen ajan vapaajaksot vahvistetaan 30.09. mennessä

Opettajan ja opinto-ohjaajan kanssa voidaan sopia vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksesta toisin.

HUOM! 01.01. – 01.05. välisen ajan vapaajaksojen vahvistaminen on sovittu OVTES 2018 - 2019 julkaisemisen jälkeen.

Vapaaajakso

- Kun vapaajakson ajankohta on vahvistettu, se voi siirtyä vain yhdessä niin sopimalla
- Sairausvakuutuslain mukainen **päiväraha** maksetaan opettajalle **34 arkipäivältä** kesävapaajakson alusta lukien
- Pitämättä jääneitä vapaajaksoja ei korvata
 - Esim. eläkkeelle jäänti 1.8. tai 1.9.

Tuntiopettajat

Päätoimiset tuntiopettajat

- Päätoimisuuden raja 800 työtuntia vuodessa tai keskimäärin vähintään 20 työtuntia viikossa
 - Tuntiopettaja katsotaan päätoimiseksi, jos hän opettaa keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa
- Sitomattoman työajan prosentit kuten kokoaikaisilla
- Palkka on samassa suhteessa matalampi kuin työaika on täyttä työaikaa lyhyempi
- E osion osa-aikaiset opettajat -> pääsääntöisesti siirto päätoimiseksi tuntiopettajiksi

Osaksi luku(työ)vuotta palkattu

Осакѣі Іпкп(Ілр)лпоцѣ рѣікѣіпп

By Frits Ahlefeldt

Osaksi lukuvuotta palkattu

Työaika lasketaan työpäivän keskimääräisen työajan kautta

Opettaja on otettu kokoaikaiseen palvelussuhteeseen 1.8.–31.12.2017. Opettajalla on 21 vapaajaksopäivää kyseisellä aikavälillä.

Kuinka monta työtuntia hänen tulee tehdä saadakseen kokoaikaisen palkan?

- Opettajalle kertyy kyseisellä aikavälillä 93 työpäivää ja lisäksi itsenäisyyspäivä osuu arkipäivälle (ma-pe). Arkipyhä ei vähennä vuosityöajassa työaika.
- Opettajalle tulee työtunteja $94 \times 7,5 = 705$ tuntia, jotka sijoitetaan 93 työpäivälle. Itsenäisyyspäivälle ei sijoiteta työaika (L388/1937).
- Jos opettajalle määrätään yli 705 tuntia, työajan ylitys maksetaan tuntijakajan 125 mukaisesti

Vapaaajaksokorvaus

- Osaksi lukuvuotta palkatuille opettajille ja opinto-ohjaajalle maksetaan vapaaajaksokorvausta; määräaikainen palvelussuhde
 - Korvaa nykyisen OVTES A 36 § lomapäiväkorvauksen
 - $0,24 \times$ palvelussuhteeseen sisältyneet työpäivät; tästä vähennetään palkalliset vapaaajaksopäivät
- Koko lukuvuoden työajaksi 1.8. – 31. 5. palkatulle (10 kuukautta) opettajalle ja opinto-ohjaajalle maksetaan noin 20 päivän palkka vapaaajaksokorvauksena. Samoin kuin nykyisessä lomapäiväkorvauksessa

Muuta huomioitavaa

Muuta huomioitavaa

Työpaikalla tapahtuva ohjaus

- Sidottua työaikaa
 - Myös matka-aika on sidottua, jos on työaikaa
- Opettaja allekirjoittaa työpaikan kanssa sopimuksen?
 - Oppilaitoksen delegointi
 - Ennakkokäynti; ei voi tietää esim. työturvallisuudesta, jos ei ole tutustunut kohteeseen... työajan resursointi
 - Opettaja toimii oppilaitoksen edustajana

Huomattavaa

- Määriteltävä käsitteet tarkkaan
 - Kyseessä on merkittävä lähestymistavan muutos opettajan työaikaan
- Työaikasuunnitelman ja seurannan merkitys !!!
 - Järjestelmä ei toimi, jos näitä ei saada kuntoon
- Oleellista erittäin perusteellinen kouluttaminen ennen järjestelmän käyttöönottoa; opettajat, luottamusmiehet, pääluottamusmiehet, esimiehet
 - Kaikilla osapuolilla oltava mahdollisimman samanlainen näkemys periaatteista

Kysymyksiä, vastauksia

- Miten muuttaa vuositason riippuvuutta?
 - Ei mitenkään; entinen määrä opetuksen keskeytysaikoja; sijoitus voi muuttua
- Miten muuttaa päivä/viikkotason riippuvuutta?
 - Ei mitenkään; oppilaitokselle on mentävä, jos työaikas suunnitelmassa on määrättyjä työtehtäviä, ei muuten
- Mikä on oleellisin muutos?
 - Siirytään oppituntien laskemisesta työtuntien laskemiseen; kaikki työtehtävät tehdään näkyviksi ja palkanmaksun perusteeksi
- Mikä on oleellista?
 - Opettaja tekee täsmälleen sen työmäärän, joka tehtävään resursoidaan työaikas suunnitelmassa

Markku Perttunen

- P. 020 748 9632
- Sähköposti: markku.perttunen@oaj.fi